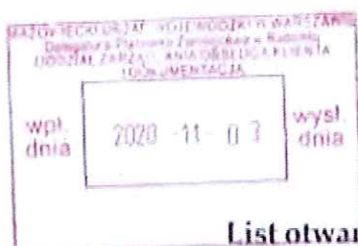

Radom, dn. 24 października 2020 r.

Szanowny Pan Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów

Szanowny Pan Jarosław Kaczyński
Wiceprezes Rady Ministrów

Szanowny Pan Jarosław Gowin
Wiceprezes Rady Ministrów

**List otwarty w związku z planem wyburzenia
historycznego gmachu Fabryki Broni w Radomiu**

Z ogromnym rozczarowaniem oraz niepokojem, w imieniu wielu mieszkańców Radomia oraz kilku pokoleń pracowników Fabryki Broni, przyjmujemy powtarzające się doniesienia o przygotowaniach do wyburzenia historycznej siedziby Fabryki Broni.

Gmach powstały w latach 1923-1925 zaprojektowany jest na wydłużonym planie z dwoma wewnętrznymi dziedzińcami. Powściągliwa architektura modernistyczna z powtarzalnym rytmem elewacji zewnętrznych nadaje mu monumentalny charakter. Obiekt do dzisiaj pozostaje największą kubaturowo budowlą w Radomiu, stanowiąc dominantę krajobrazową na południowym obrzeżu śródmieścia.

Jednakże ponad wartości urbanistyczne na pierwszy plan wyrasta symboliczne znaczenie siedziby Fabryki Broni. Dla radomian jest ona świadkiem nie tylko rozwoju miasta w okresie międzywojennym, ale także walki o wolną Polskę w czasach okupacji nazistowskiej i reżimu komunistycznego.

W okresie II Rzeczypospolitej Radom był największym ośrodkiem okręgu przemysłu zbrojeniowego zwanego „trójkątem bezpieczeństwa”, następnie stanowiącego rdzeń Centralnego Okręgu Przemysłowego. Radomska Fabryka Broni należała do najważniejszych założeń tego wielkiego projektu, urastając do miary ikony awansu cywilizacyjnego regionu i kraju. Towarzysząca rozwojowi zakładu dzielnica mieszkaniowa z rozbudowaną infrastrukturą społeczną stanowiła wzór kompleksowego rozwoju miasta w oparciu o publiczne plany modernizacyjne. W obiektach radomskiej fabryki gościli prezydenci Rzeczypospolitej, a także przedstawiciele władz innych państw europejskich.

W Fabryce Broni wytwarzano między innymi karabinki Mauser i pistolety Nagant, ponadto urządzenia dla przemysłu i pierwsze polskie rowery. Najslawniejszym wyrobem był pistolet „ViS”, dzieło polskich inżynierów, który do dziś uznawany jest za jedną z najlepszych konstrukcji w światowej historii broni strzeleckiej.

Podczas II wojny światowej Fabryka Broni była miejscem pracy konspiracyjnej. Tajny wyrób części do broni dla polskiego podziemia kosztował życie kilkudziesięciu radomian.

egzekucja przez powieszenie piętnastu osób miała miejsce w bezpośrednim sąsiedztwie gmachu Fabryki. W czasach komunistycznych, 25 czerwca 1976 roku, na terenie ówczesnych Zakładów Metalowych „Łucznik”, to jest dawnej Fabryki Broni, rozpoczął się pamiętny protest radomskich robotników. Tutejsza załoga jako pierwsza przystąpiła do strajku, stąd też wyruszone do innych zakładów w drodze pod Komitet Wojewódzki PZPR.

W wyniku restrukturyzacji poprzez upadłość Zakładów Metalowych, dzięki determinacji pracowników w roku 2000 powstała nowa Fabryka Broni. Od 2014 roku działa ona w nowym obiekcie, nawiązując do swoich chlubnych tradycji. Jej wyroby, między innymi karabinki „Grot” i pistolety „Vis-100”, są na wyposażeniu polskich sił zbrojnych.

Tak wielkie symboliczne znaczenie Fabryki Broni dla Radomia sprawiło, iż doniesienia o zamiarze wyburzenia jej gmachu spotkały się z gwałtowną reakcją społeczeństwa naszego miasta. Mimo to otrzymujemy kolejne wiadomości o trwających pracach przygotowawczych do rozbiórki obiektu.

Pragniemy przypomnieć, iż Agencja Rozwoju Przemysłu prowadzi rządowy program „Fabryka”, będący wypełnieniem Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Celem programu jest zwiększenie potencjału rozwojowego „miast średnich” przez budowę wysokiej klasy obiektów biurowych. Koncepcja ta została oparta na wynikach badań trendów rozwoju sektora outsourcingu usług, wykonanych przez specjalistyczne firmy.

Nazwa programu pochodzi od radomskiej Fabryki Broni, której rewitalizacja miała być pierwszym, największym i wzorcowym projektem. Początkowo zakładano przebudowę gmachu na biura klasy A. Uwzględniono stworzenie reprezentacyjnej przestrzeni publicznej na dziedzińcach i w otoczeniu obiektu. Przewidziano towarzyszące funkcje społeczne, kulturowe i komercyjne. Szeroko zakrojony, spektakularny wręcz projekt architektoniczno-użytkowy wpisywał się w najlepsze tradycje publicznych przedsięwzięć modernizacyjnych z okresu II Rzeczypospolitej.

Na mocy listu intencyjnego z roku 2018 powierzchnie w nowym biurowcu miała wynająć Polska Grupa Zbrojeniowa, która mając formalną siedzibę w Radomiu nie posiada tutaj odpowiednio reprezentacyjnego obiektu. Ponadto, wobec planowanego podziału województwa mazowieckiego, potencjalnym użytkownikiem obiektu jest urząd wojewódzki i inne instytucje tego szczebla administracji publicznej.

Wiosną 2020 roku ukończony został projekt budowlany na rewitalizację obiektu. W stosunku do pierwotnej koncepcji dokonano zmiany technologii usuwania poprzemysłowych zanieczyszczeń budynku: zamiast metod chemicznych – wymiana części elementów konstrukcyjnych. Oznacza to pewien wzrost kosztów przedsięwzięcia, który nie powinien jednak przekroczyć początkowo zakładanego budżetu w wysokości ok. 130 mln zł. Ten bowiem został uprzednio ograniczony przez rezygnację z przykrycia dziedzińców i instalacji paneli fotowoltaicznych. Inwestycję można było rozpocząć natychmiast po uzyskaniu pozwolenia na budowę.

Zadajemy sobie zatem pytanie, dlaczego ją wstrzymano? Przyczyną okazują się być nie względy obiektywne, lecz zmiany personalne w organach decyzyjnych. W grudniu roku 2019 odwołany został nadzorujący program „Fabryka” wiceprezes Dariusz Śliwowski. W ślad za nim w Agencji Rozwoju Przemysłu zwolniono innych pracowników zaangażowanych w realizację projektu.

Wkrótce Zarząd ARP przyjął skrajnie odmienny zamysł przedsięwzięcia w Radomiu, to jest wyburzenie obiektu, a w jego miejsce wybudowanie nowego biurowca. Jednocześnie padają deklaracje o ograniczeniu planowanej powierzchni biurowej o połowę oraz obniżeniu jej klasy. Znamienne jest przy tym brak nie tylko nowego projektu, ale nawet wstępnej koncepcji inwestycji. W tym świetle pośpiech, z jakim ARP dąży do wyburzenia obiektu, nosi znamiona działania metodą faktów dokonanych. Celem jest ostateczne zamknięcie drogi do realizacji projektu rewitalizacji Fabryki.

Przedstawiane przez ARP wyjaśnienia „merytoryczne” tych decyzji nie są wiarygodne. W stosunku do stanu sprawy sprzed kilku miesięcy nie przedstawiono żadnych nowych badań budynku, które uzasadniałyby diametralnie odmienną opinię co do wykonalności jego przebudowy. Argumenty finansowe, zmierzające do podważenia opłacalności inwestycji są również wątpliwe. Program „Fabryka”, jako wypełnienie Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, ma stanowić wsparcie dla miast „kryzysowych”. Jeśli jego sztandarowy projekt traktować czysto komercyjnie, na czym polega wówczas interwencja publiczna? I czy słuszne jest, by program „Fabryka”, którego otwarcie miała stanowić rewitalizacja historycznego obiektu Fabryki Broni, rozpoczął się od wyburzenia tejże? Agencja Rozwoju Przemysłu, jako wykonawca rządowej Strategii, ma szukać odpowiednich rozwiązań biznesowych, by wywiązać się z powierzonej jej misji, tymczasem szuka powodów, by na tej misji poczynić oszczędności.

Zamysł pozyskania terenu w drodze wyburzenia historycznego gmachu Fabryki Broni dla radomian jest nie do przyjęcia. W Radomiu nie brak atrakcyjnych lokalizacji, w których można wznosić nowe obiekty bez szkody dla miejscowego dziedzictwa kulturowego. Wobec wcześniejszych deklaracji zarówno Zarządu Agencji, jak i przedstawicieli Rządu RP, jako radomianie mamy prawo czuć się zlekceważeni i oszukani. Niniejszym apelujemy o wszczęcie rządowej kontroli bieżących działań Agencji Rozwoju Przemysłu w ramach programu „Fabryka”. Jednocześnie prosimy o przywrócenie decyzji o realizacji tego sztandarowego projektu, jakim miała być rewitalizacja historycznego gmachu Fabryki Broni w Radomiu. Przede wszystkim konieczne jest natychmiastowe wstrzymanie przygotowań do wyburzenia obiektu. Natomiast w przypadku niemożności wykonania przedsięwzięcia w pierwotnym zakresie proponujemy rozpocząć prace koncepcyjne nad nowym programem wykorzystania obiektu na cele publiczne – godne historycznego znaczenia radomskiej Fabryki Broni.

RADOMSKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE
26-600 Radom, ul. Kościuski 5 B

Prezes
Zdzisław Zahorowski

KOMISJA ZAKŁADOWA
NSZZ „Solidarność”
FABRYKA BRONI „LUCZNIK” RADOM S.A.
26-617 Radom, ul. A. Giebułtowskiego 23
tel. 48 26 259 91 33
e-mail: komisja@lucznik-radom.pl

PRZEWODNICZĄCY
Zbigniew Cebul

STOWARZYSZENIE RADOMSKI SAMORZĄD OBYWATELI
26-600 Radom, ul. Struga 5 J
Jarosław Kowalik, rso@wp.pl
KRS 0000263165

Jarosław Kowalik
PRZESZ ZARZĄDU

IZBA PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA ZIEMI RADOMSKIEJ
ul. Rwańska 7 | tel. 48 26 184 56 60
26-600 Radom | tel. 48 26 002 43 39
www.radomskibiznes.pl

PRZEWODNICZĄCY
Jarosław Kowalik

Radomska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT
26-600 Wybraniec Szacanku
tel./fax 48 26 220 88, tel. 48 26 231 21
e-mail: info@not-radom.pl

PREZES ZARZĄDU Radomskiej Rady FSNT-NOT w Radomiu
prof. CTIH dr hab. inż. Krzysztof Szafraniec

SPOŁECZNY KOMITET
Miejscowości Zabylków Radomia
26-600 R A D O M
ul. Kościuski 7
tel. (048) 362-18-32

WYKONAWCZY ZAKŁAD Społecznego Komitetu
Radomia Zabylków Radomia

inż. Aleksandra Smolka

Do wiadomości parlamentarzystów Ziemi Radomskiej, Prezydent Miasta Radomia, Rada Miejska w Radomiu.

PREZES ZARZĄDU
[Podpis]

STOWARZYSZENIE STREFA ŁUCZNIK
26-600 Radom ul. Młodzianowska 77
KRS 0000471060 NIP 948 259 96 19

WICEPREZES ZARZĄDU
Klasra Przemysłowego COP
[Podpis]
Jan Banaszak